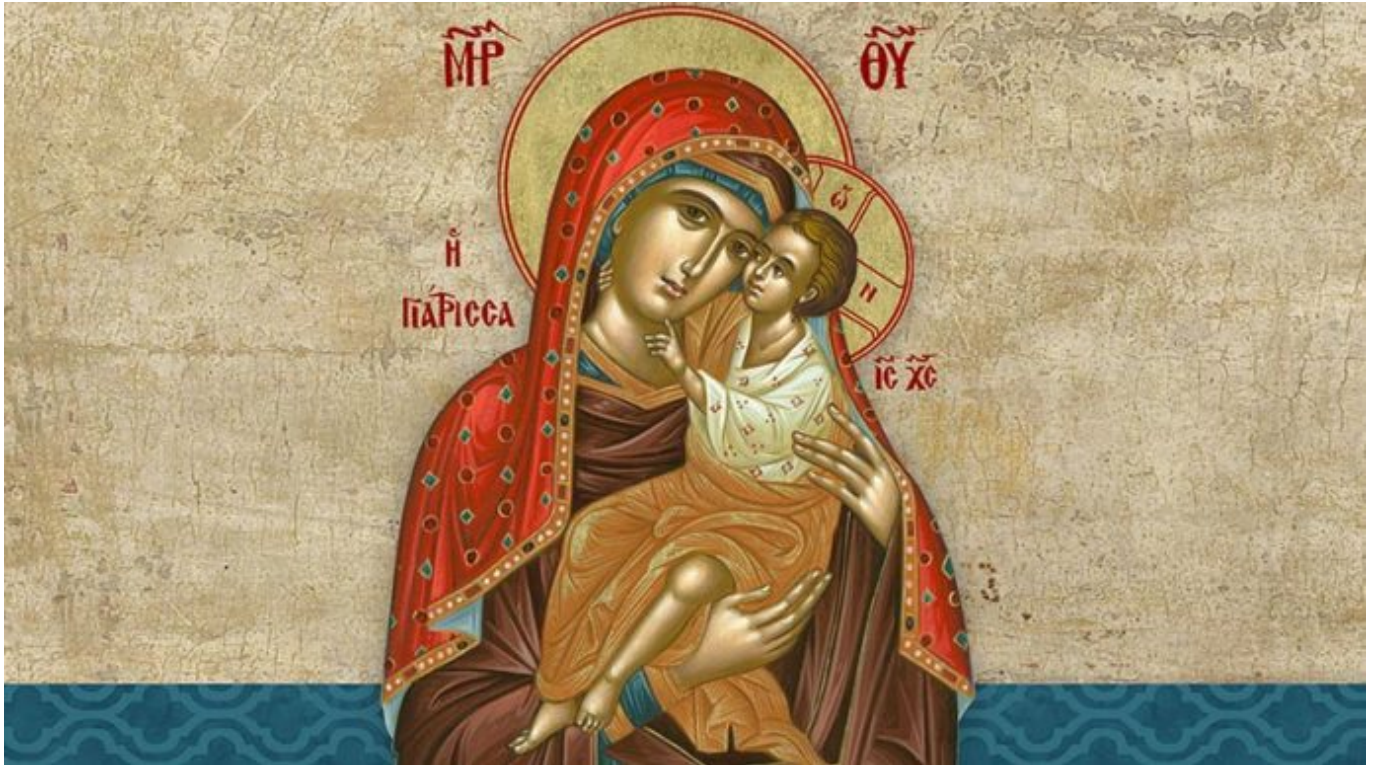

Ο Δεκαπενταύγουστος και η Σιωπή της Παναγιάς

/ Γνώμες

Ο Δεκαπενταύγουστος είναι από τις πιο βαθιές γιορτές της Ορθοδοξίας. Δεν είναι απλά η γιορτή της Κοίμησης της Θεοτόκου· είναι για εμάς τους Χριστιανούς η γιορτή του σπουδαιότερου ανθρώπου που πέρασε ποτέ από τη γη και η ζωή του ολοκληρώθηκε χωρίς θόρυβο, χωρίς επίδειξη, χωρίς καμία αξίωση εξουσίας. Η Παναγία, ο πιο σπουδαίος άνθρωπος στον κόσμο, είναι ταυτόχρονα και ο πιο σιωπηλός.

• Πέτρος Δ. Δαμιανός, Δρ. Φιλοσοφίας – Διδακτικό Προσωπικό ΕΜΠ

Στα Ευαγγέλια μιλά ελάχιστα. Δεν αφήνει πίσω της ένα σύστημα ιδεών, δεν γράφει βιβλία, δεν διεκδικεί θέση, αξίωμα ή αναγνώριση. Ακόμη και όταν βρίσκεται στο κέντρο του μεγαλύτερου γεγονότος της χριστιανικής πίστης, παραμένει σχεδόν πάντοτε στο περιθώριο της αφήγησης. Επειδή γνωρίζει ότι δεν έχει τίποτε άλλο να προσθέσει.

Μία από τις ελαχιστες φράσεις της, στον γάμο της Κανά, μοιάζει να συνοψίζει

ολόκληρη τη στάση της απέναντι στον κόσμο: «Ό,τι σας πει, κάντε το». Δεν στρέφει τα βλέμματα προς τον εαυτό της. Τα στρέφει προς τον Υιό της.

Ίσως αυτή να είναι και η μεγάλη σημασία της σιωπής της. Σαν να μας λέει: «Δεν έχω τίποτε άλλο να σας πω. Εκείνος σας τα είπε όλα».

Αλλά τι σημαίνει «όλα»;

Ο άνθρωπος πέρασε την ιστορία του αναζητώντας μεγάλες αλήθειες μέσα σε αυτοκρατορίες, επαναστάσεις και ιδεολογίες. Κάθε εποχή βρήκε έναν σκοπό που παρουσιαζόταν ως ανώτερος από τον ίδιο τον άνθρωπο. Άλλοτε ήταν η αυτοκρατορία, άλλοτε το έθνος, άλλοτε η φυλή, η τάξη, η επανάσταση, η οικονομική πρόοδος. Και ξανά και ξανά άνθρωποι πείστηκαν ότι άξιζε να θυσιάσουν για αυτά ό,τι πολυτιμότερο είχαν.

Όχι μόνο την περιουσία τους. Όχι μόνο την ελευθερία τους. Αλλά τον ίδιο τους τον χρόνο πάνω στη γη.

Και η ιστορία είναι γεμάτη νεκρούς που πίστεψαν ότι υπηρετούσαν κάτι αιώνιο, ενώ λίγες γενιές αργότερα εκείνο για το οποίο πέθαναν είχε ήδη αλλάξει όνομα, σύνορα, σημαία ή ιδεολογία. Αυτοκρατορίες κατέρρευσαν. Καθεστώτα που παρουσιάστηκαν ως το τέλος της Ιστορίας εξαφανίστηκαν. Επαναστάσεις που υπόσχονταν ελευθερία δημιούργησαν νέες εξουσίες. Έθνη που πολέμησαν για να αποκτήσουν τη δική τους πατρίδα ξερίζωσαν άλλα έθνη από τις δικές τους.

Αυτό δεν σημαίνει ότι οι άνθρωποι που αγωνίστηκαν ήταν ανόητοι ή ότι οι αγώνες τους ήταν πάντοτε μάταιοι. Συχνά πολέμησαν από αγάπη, από φόβο, από ανάγκη, από επιθυμία για δικαιοσύνη. Όμως η ανθρώπινη ιστορία μάς δείχνει πόσο εύκολα ακόμη και το πιο ευγενικό συναίσθημα μπορεί να γίνει καύσιμο μιας εξουσίας που τελικά υπηρετεί άλλους σκοπούς.

Και κάπου μέσα σε όλον αυτόν τον θόρυβο στέκεται η σιωπηλή μορφή της Παναγίας.

Δεν μας προσφέρει άλλη μία ιδεολογία. Δεν υπόσχεται μια νέα αυτοκρατορία. Δεν μας καλεί να κατακτήσουμε τον κόσμο. Μας δείχνει Εκείνον που είπε: «Τι θα ωφεληθεί ο άνθρωπος αν κερδίσει όλον τον κόσμο και χάσει την ψυχή του;»

Ίσως αυτό είναι το πιο επαναστατικό ερώτημα που τέθηκε ποτέ.

Γιατί ο κόσμος μάς μαθαίνει να μετράμε την επιτυχία με το τι αποκτήσαμε: γη, χρήμα, δύναμη, επιρροή, νίκες. Ο Χριστός ζητά να τη μετρήσουμε με το τι γίναμε. Και κυρίως με το πώς φερθήκαμε στον άνθρωπο που βρέθηκε μπροστά μας: στον

φτωχό, στον ξένο, στον αδύναμο, ακόμη και στον εχθρό.

Οι άρχοντες των εθνών, είπε, «κατακυριεύουν» τους ανθρώπους. Και αμέσως πρόσθεσε στους μαθητές Του: «Σε εσάς δεν θα είναι έτσι».

Ίσως αυτή η φράση να είναι αρκετή για να κρίνει ολόκληρη την πολιτική ιστορία της ανθρωπότητας.

Κάθε φορά που μια εξουσία ζητά από τον άνθρωπο να γίνει αναλώσιμος για έναν «μεγάλο σκοπό», κάθε φορά που μια ιδεολογία του ζητά να μισήσει έναν άγνωστο επειδή ανήκει στην άλλη πλευρά, κάθε φορά που του υπόσχεται έναν παράδεισο στο μέλλον με αντάλλαγμα το αίμα του σήμερα, η σιωπή της Παναγίας μοιάζει να μας επιστρέφει στην ίδια απλή φράση:

«Ό,τι σας πει, κάντε το».

Και ο Υιός της δεν είπε να κατακτήσουμε τον κόσμο. Είπε να αγαπήσουμε.

Ίσως γι' αυτό ο Δεκαπενταύγουστος είναι τόσο μεγάλη γιορτή. Μέσα στο κατακαλόκαιρο, όταν η ζωή μοιάζει πιο έντονη από ποτέ, η Εκκλησία γιορτάζει μια Κοίμηση. Μας θυμίζει ότι ο χρόνος μας είναι πεπερασμένος και πολύτιμος. Και μπροστά σε αυτή τη γνώση, αυτοκρατορίες, πλούτη, ιδεολογίες και θρίαμβοι μικραίνουν ξαφνικά.

Μένει ο άνθρωπος.

Και απέναντί του η Παναγία, σχεδόν σιωπηλή μέχρι το τέλος.

Σαν να μας λέει ότι, τελικά, δεν χρειάζεται να ειπωθούν πολλά.

Ο Υιός της τα είπε όλα.

ΠΗΓΗ: [ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ](#)